

Konkurencyjność w produkcji zbóż na świecie – wybrane elementy

Dr inż. Paweł Boczar
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
Dr Yelto Zimmer
Institute of Farm Economics von
Thünen Institute, Braunschweig

Plan prezentacji

1. Wstęp
2. Cel opracowania
3. Metodyka badań
4. Wyniki
5. Podsumowanie

Wstęp

Zboża

Wyżywienie ludzkości

Jeden z głównych kierunków produkcji w gospodarstwach rolnych

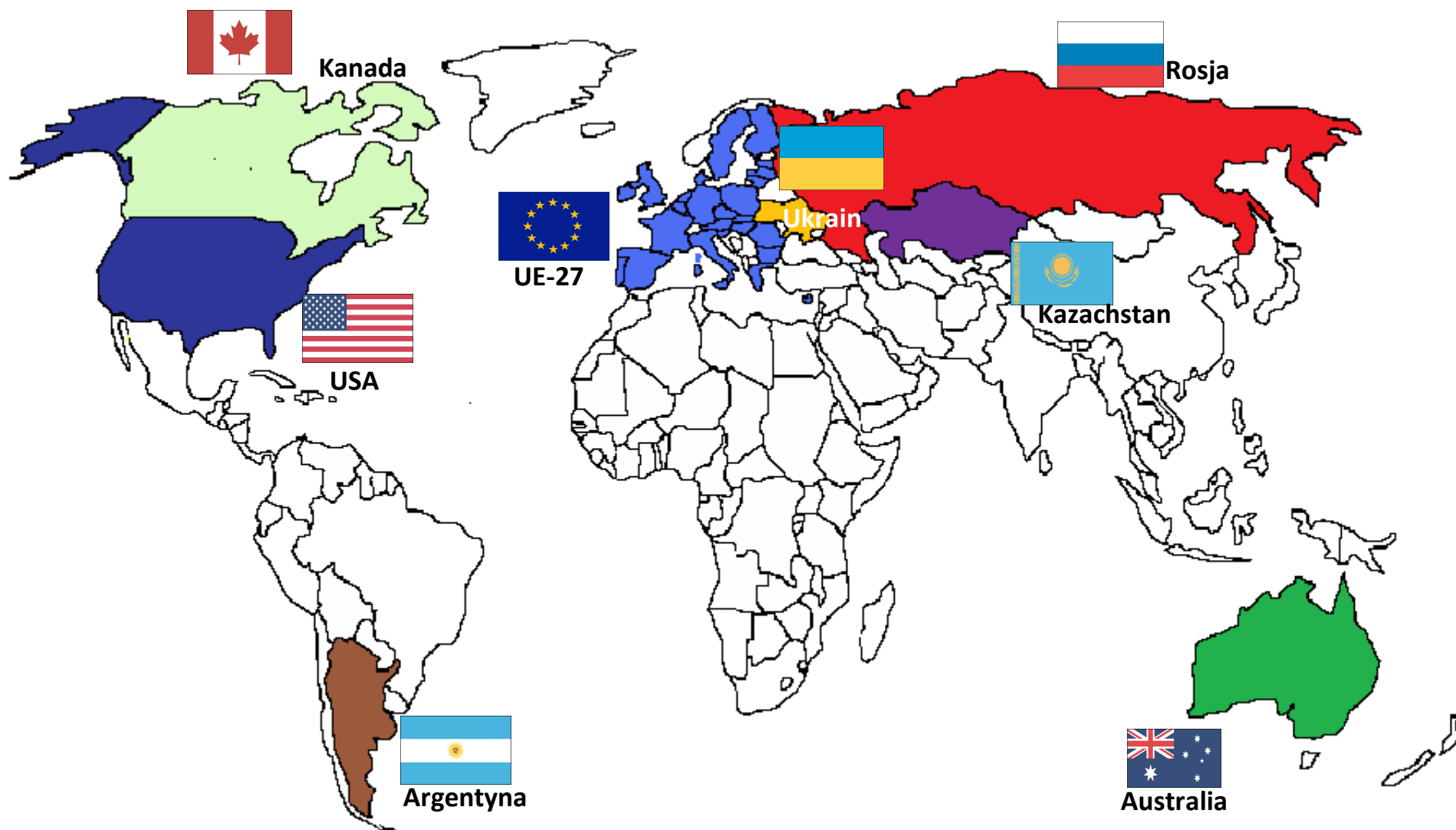
Pszenica

Główne zboże konsumpcyjne

Produkcja i zużycie około 650 mln t

Obroty handlowe 130 mln t

Główni eksporterzy pszenicy

Konkurencyjność gospodarstw rolnych

Wybrane czynniki konkurencyjności

1. Wielkość gospodarstwa
2. Warunki przyrodniczych
3. Stosowana technologia produkcji
4. Know how
5. Uwarunkowania makroekonomiczne

Sposób konkurowania

1. Zysk z jednostki powierzchni
2. Koszt produkcji 1 tony pszenicy

Cel opracowania

Celem opracowania jest przedstawienie stosowanych technologii i kosztów produkcji pszenicy w wybranych gospodarstwach głównych graczy rynkowych w kontekście do posiadanych warunków przyrodniczych i uzyskanego dzięki nim określonego wyniku finansowego.

Metodyka badań

Źródła danych	Baza danych agri benchmark Cash Crop
Jednostka badawcza	Typowe gospodarstwo
Zakres czasowy badań	Dla większości gospodarstw lata 2008-2010 Dla gospodarstw AU4000, AU4500, KZ5386, RU20000 lata: 2009-2010 Dla gospodarstw RU10000, UA2500, US810 lata: 2008-2009
Zakres badań	Plony pszenicy (t/ha) Koszty bezpośrednie (\$/ha) Koszty eksploatacyjne (\$/ha) Koszty ziemi (\$/ha) Koszty energii (\$/ha) Koszt produkcji jednej tony pszenicy (\$/t) Przychody brutto (\$/ha) Wynik finansowy (\$/ha), (\$/t)

Charakterystyka analizowanych gospodarstw spoza Unii Europejskiej

Lp.	Symbol gospodarstwa	Kraj	Powierzchnia w ha	System uprawy	Ilość opadów
1	AR330	Argentyna	330	Siew bezpośredni	900
2	AR700	Argentyna	700	Siew bezpośredni	950
3	AR900	Argentyna	900	Siew bezpośredni	900
4	AU4000*	Australia	4000	Siew bezpośredni	320
5	AU4500*	Australia	4500	Siew bezpośredni	516
6	CA1700	Kanada	1700	Siew bezpośredni	400
7	CA6000	Kanada	6000	Siew bezpośredni	400
8	KZ16000	Kazachstan	16000	Siew bezpośredni	300
9	KZ5386	Kazachstan	5386	Uprawa konserwująca, siew w mulcz	b.d.
10	RU10000	Rosja	10000	Uprawa konserwująca, siew w mulcz	500
11	RU20000	Rosja	20000	Uprawa konserwująca, siew w mulcz	b.d.
12	RU7000*	Rosja	7000	Uprawa konserwująca, siew w mulcz	500
13	UA2500*	Ukraina	2500	Uprawa konserwująca, siew w mulcz	450
14	UA2600	Ukraina	2600	Uprawa konserwująca, siew w mulcz	580
15	UA6700*	Ukraina	6700	Uprawa tradycyjna	560
16	US810*	USA	810	Uprawa konserwująca, siew w mulcz	380
17	US900	USA	900	Uprawa konserwująca, siew w mulcz	510

* Gospodarstwa wiodące w danym rejonie pod względem wielkości i organizacji

8

Źródło: opracowanie własne na podstawie agri benchmark Cash Crop 2011

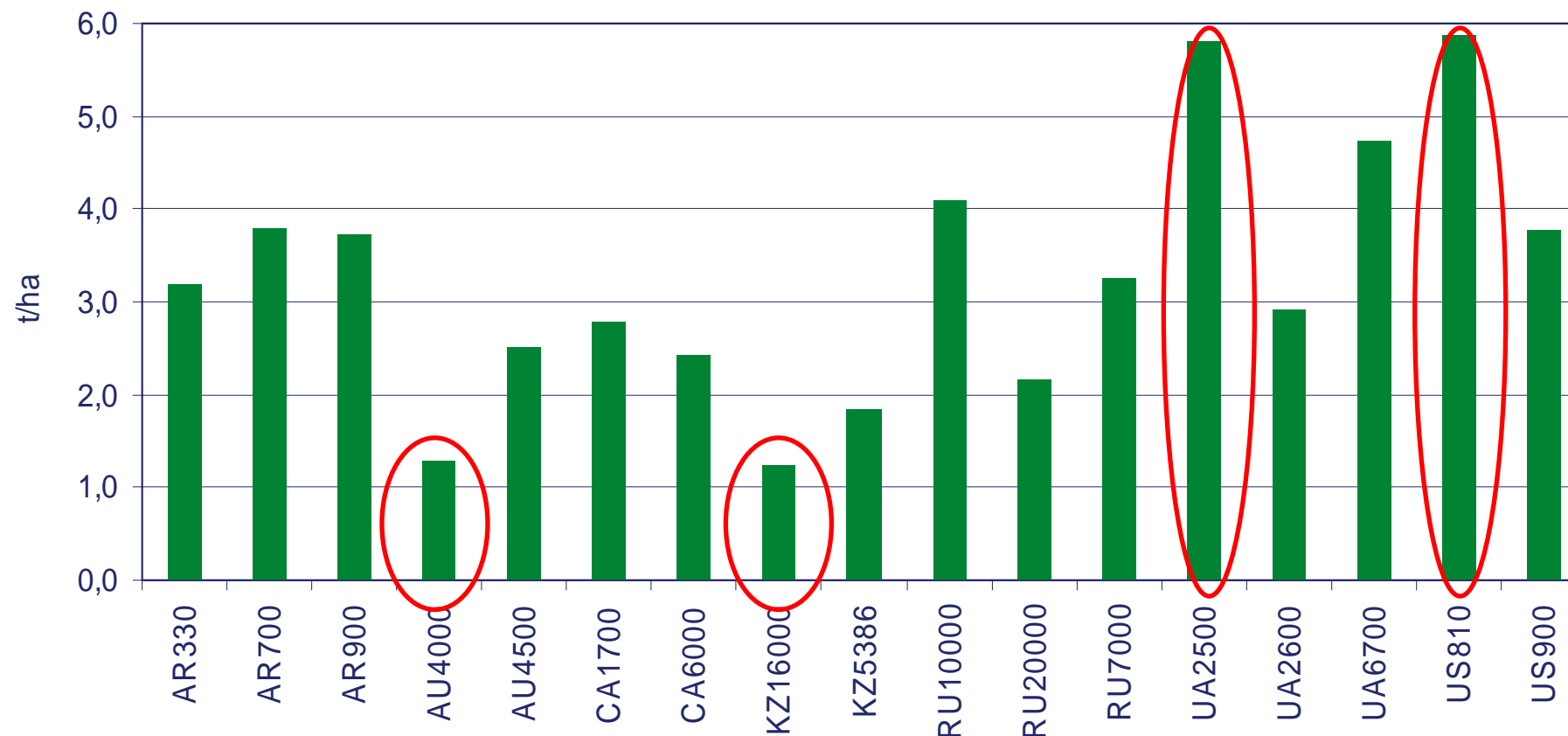
Charakterystyka analizowanych gospodarstw z Unii Europejskiej

Lp.	Symbol gospodarstwa	Kraj	Powierzchnia w ha	System uprawy	Ilość opadów
1	BG4040	Bułgarii	4040	Uprawa konserwująca, siew w mulcz	670
2	CZ1200*	Czechy	1200	Uprawa tradycyjna	450
3	CZ4000*	Czechy	4000	Uprawa tradycyjna	575
4	DE1300*	Niemcy	1300	Uprawa konserwująca, siew w mulcz	700
5	DE240	Niemcy	240	Uprawa tradycyjna	800
6	DE360*	Niemcy	360	Uprawa tradycyjna	850
7	DE370*	Niemcy	370	Uprawa tradycyjna	b.d.
8	DK1300	Dania	1300	Uprawa tradycyjna	710
9	DK605	Dania	605	Uprawa tradycyjna	710
10	FR150*	Francja	150	Uprawa tradycyjna	660
11	FR230*	Francja	230	Uprawa tradycyjna	800
12	HU1100	Węgry	1100	Uprawa tradycyjna	650
13	IT240*	Włochy	240	Uprawa tradycyjna	570
14	PL2000*	Polska	2000	Uprawa konserwująca, siew w mulcz	550
15	RO640*	Rumunia	640	Uprawa konserwująca, siew w mulcz	450
16	SE440	Szwecja	440	Uprawa tradycyjna	650
17	SE570	Szwecja	570	Uprawa tradycyjna	650
18	UK255	W. Brytania	255	Siew bezpośredni	600
19	UK800	W. Brytania	800	Siew bezpośredni	600

* Gospodarstwa wiodące w danym rejonie pod względem wielkości i organizacji

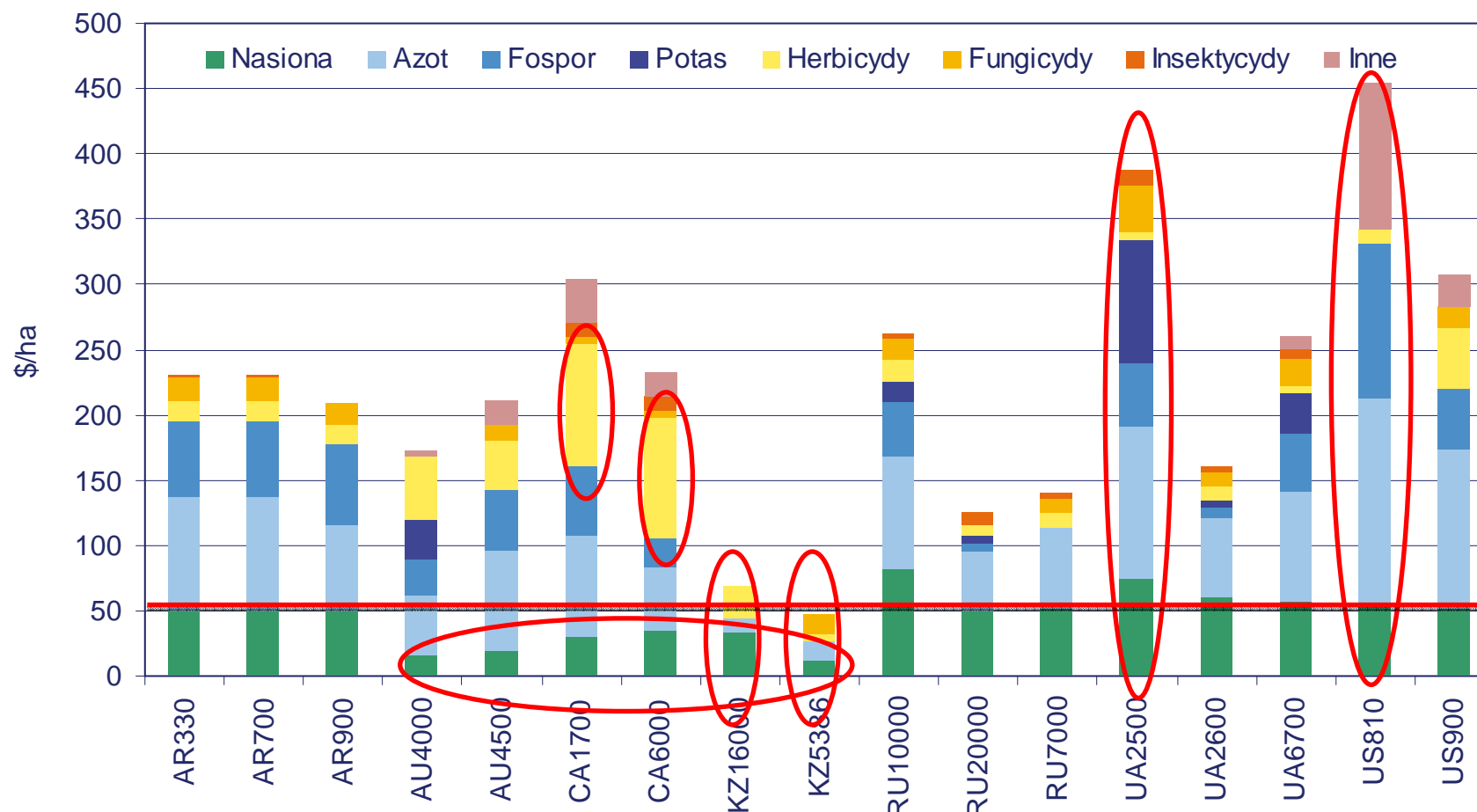
Wyniki

Średnie plony pszenicy z lat 2008-2010 uzyskane w wybranych gospodarstwach spoza Unii Europejskiej w t/ha

Wyniki

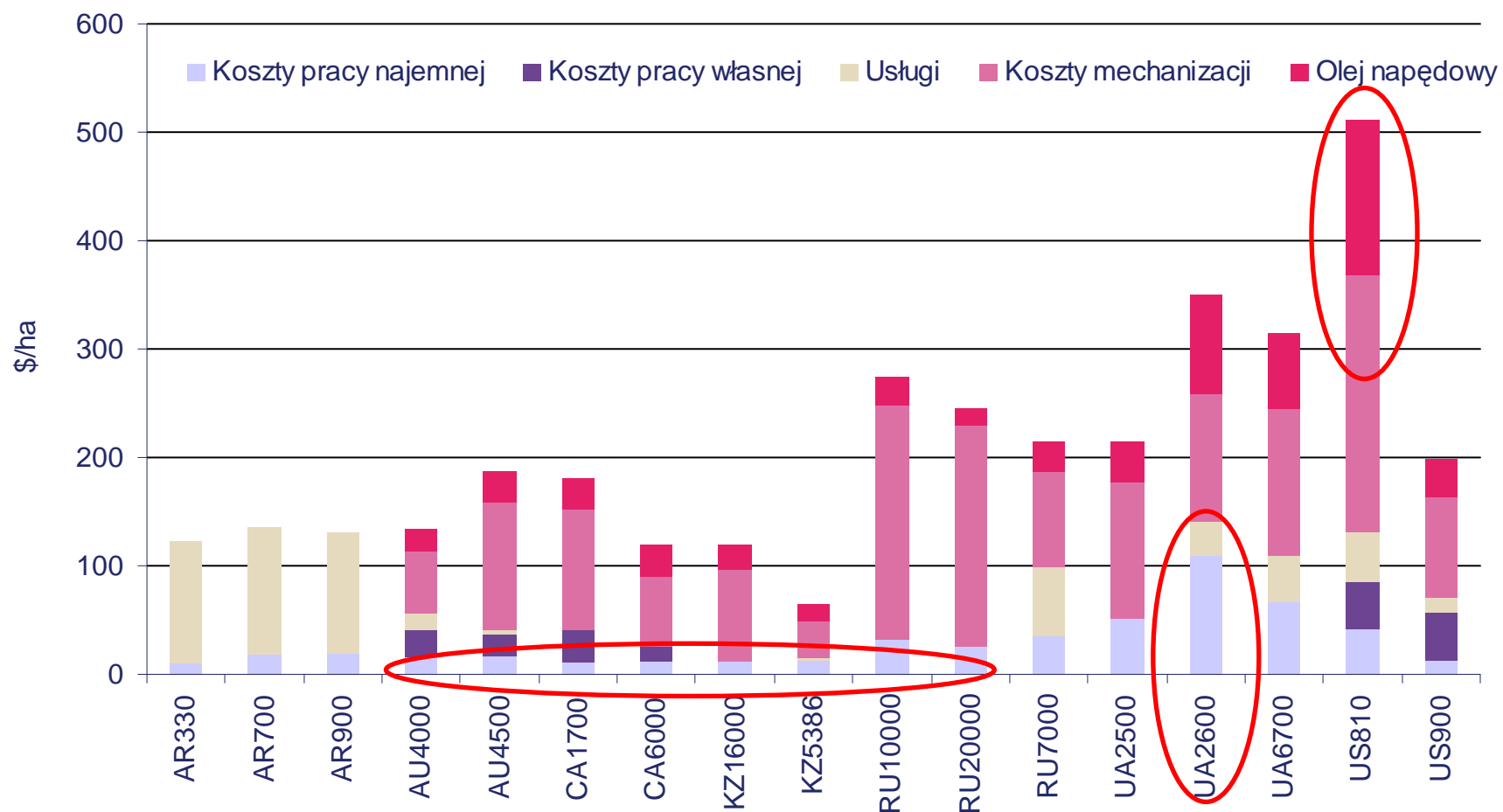
Średnie koszty bezpośrednie z lat 2008-2010 ponoszone przy produkcji pszenicy w wybranych gospodarstwach spoza Unii Europejskiej w \$/ha

Inne koszty bezpośrednie np. koszt suszenia, nawodnień, ubezpieczeń upraw

Wyniki

Średnie koszty operacyjne z lat 2008-2010 ponoszone przy produkcji pszenicy w wybranych gospodarstwach spoza Unii Europejskiej w \$/ha

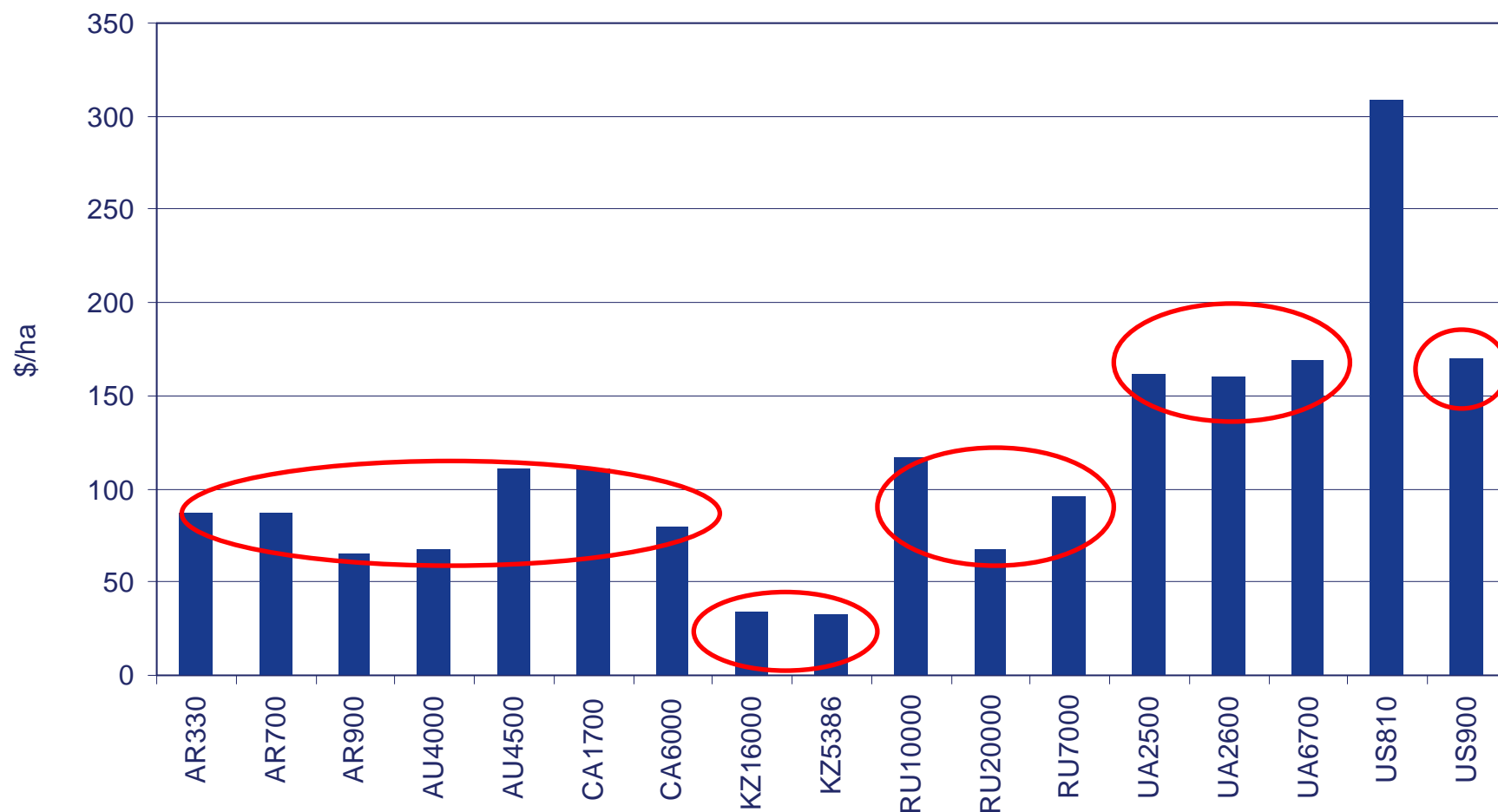

Koszty pracy własnej – szacowane są na podstawie kosztów alternatywnych dla pracy własnej

Koszty mechanizacji - stanowią odpisy amortyzacyjne, koszty napraw oraz odsetki od zaangażowanego kapitału

Wyniki

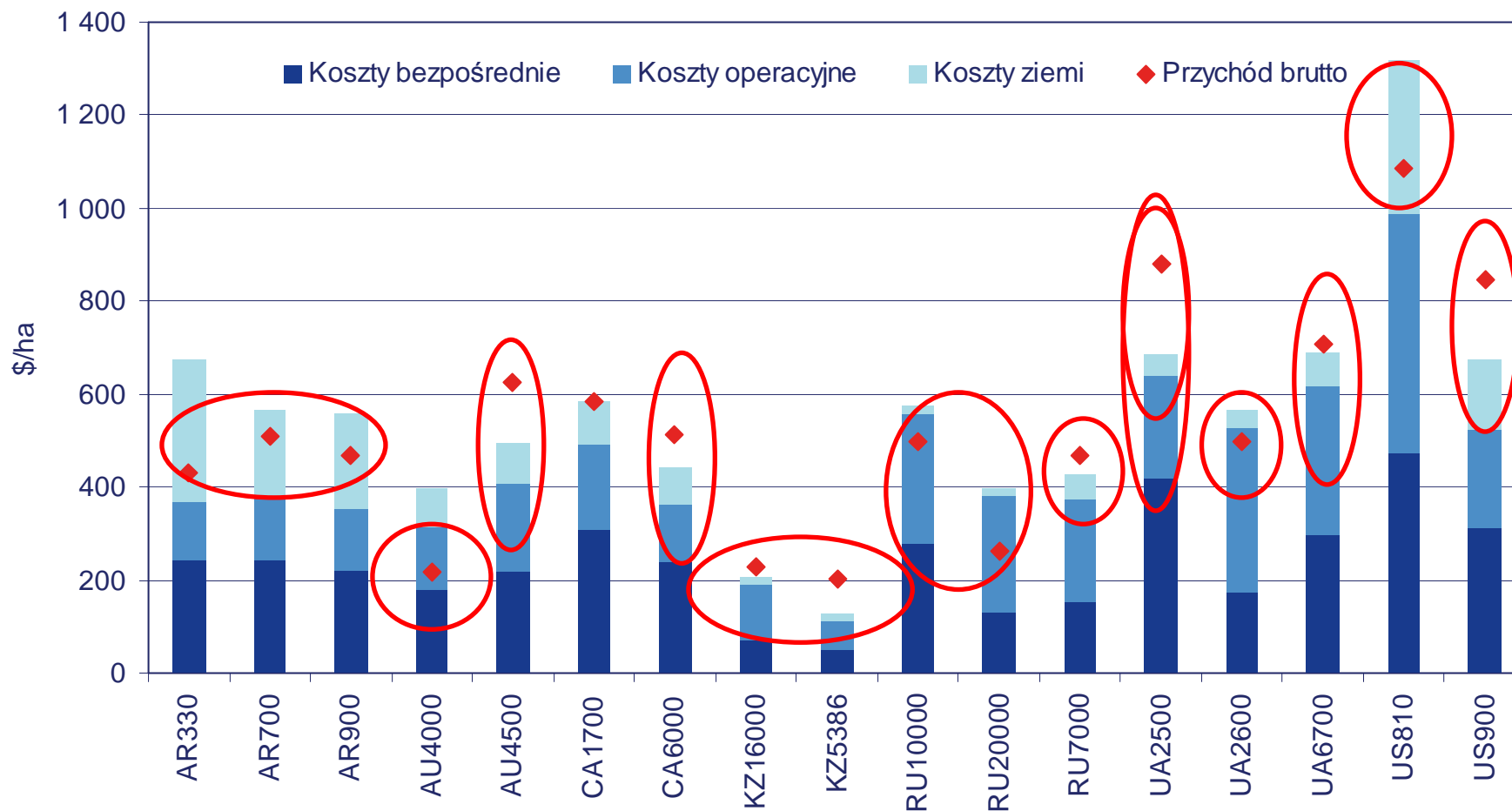
Średnie koszty energii z lat 2008-2010 ponoszone przy produkcji pszenicy w wybranych gospodarstwach spoza Unii Europejskiej w \$/ha

Do kosztów energii zaliczono: koszt oleju napędowego, koszt suszenia i koszt nawozu azotowego

Wyniki

Średnie koszty i przychody brutto z lat 2008-2010 ponoszone przy produkcji pszenicy w wybranych gospodarstwach spoza Unii Europejskiej w \$/ha

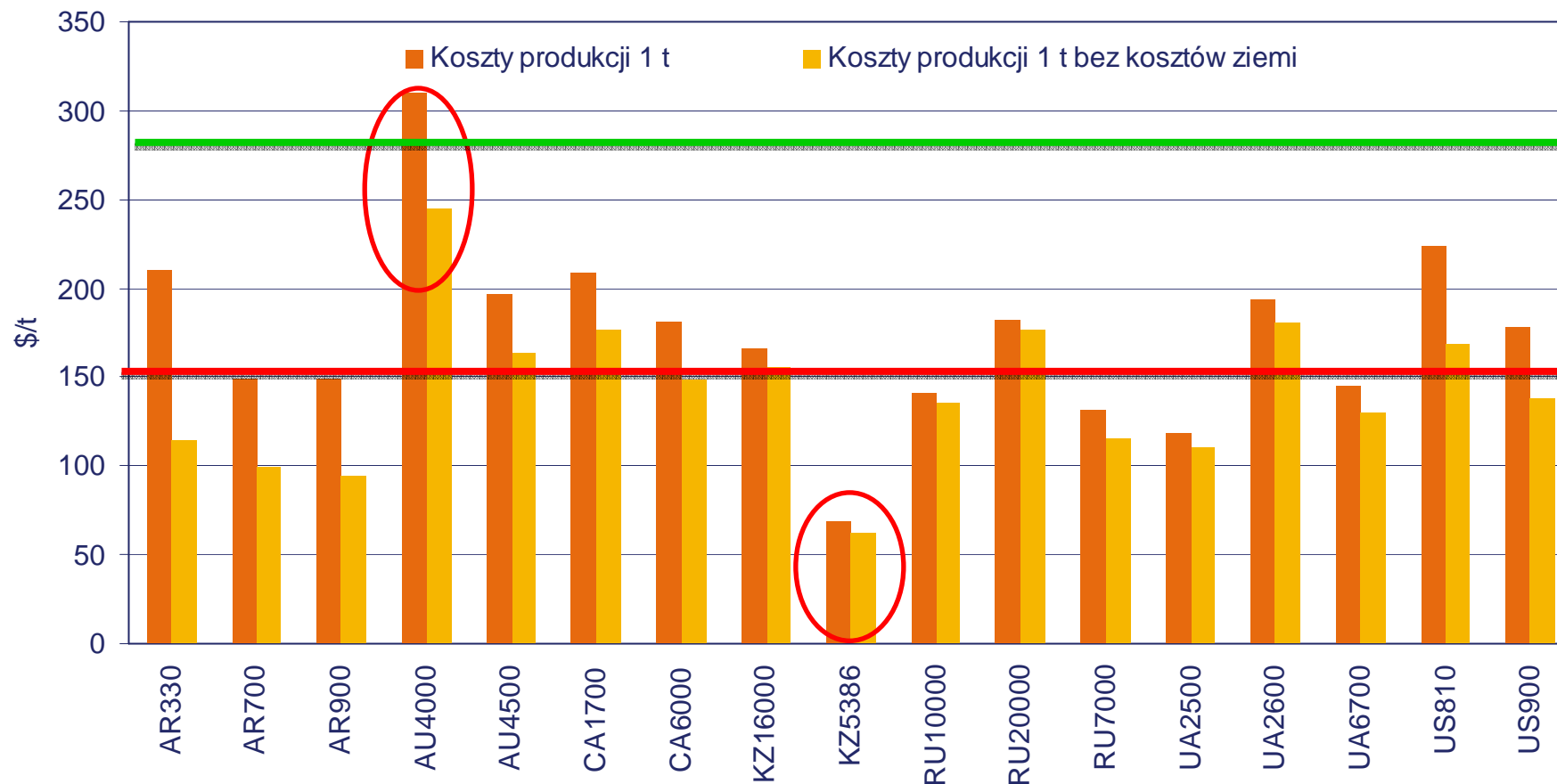

Koszty ziemi – stanowi sumę aktualnego czynszu dzierżawnego płaconego za grunt dzierżawiony i kosztów alternatywnych dla własnej ziemi

Przychód brutto - stanowi sprzedaż plus ewentualne płatności nie związane z produkcją

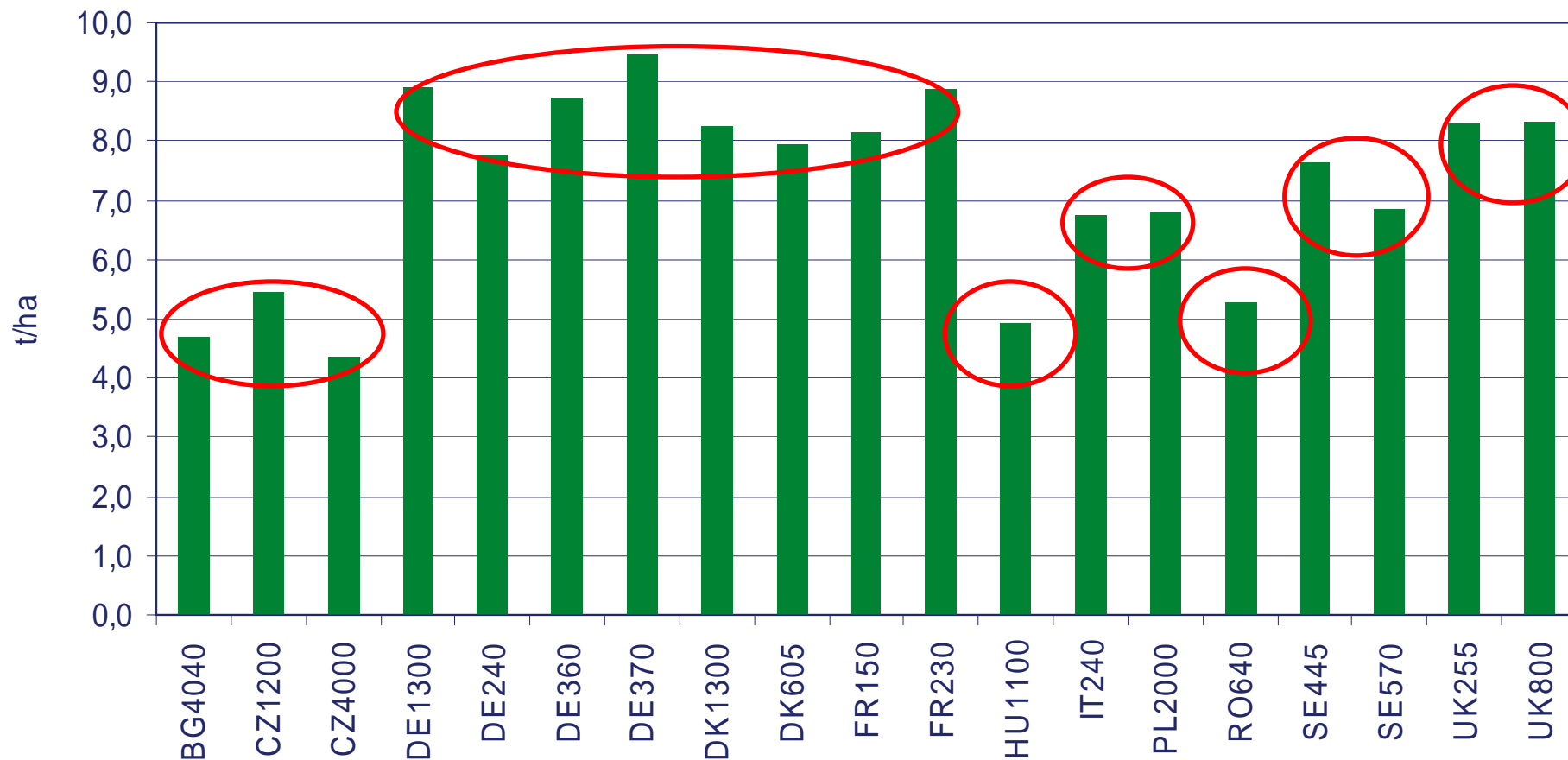
Wyniki

Średnie koszty produkcji 1 tony pszenicy z lat 2008-2010 w wybranych gospodarstwach spoza Unii Europejskiej w \$/t

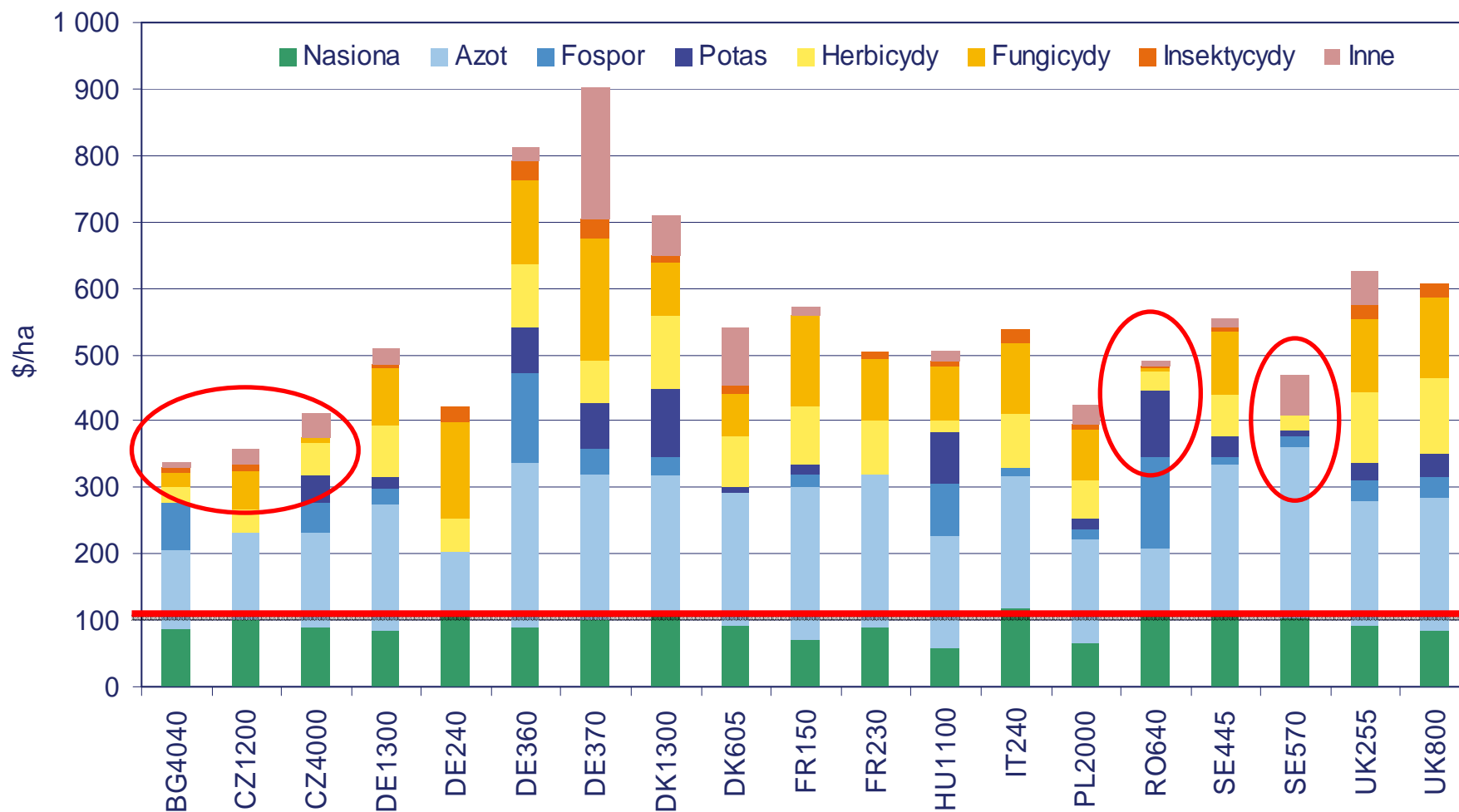
Wyniki

Średnie plony pszenicy z lat 2008-2010 uzyskane w wybranych gospodarstwach Unii Europejskiej w t/ha

Wyniki

Średnie koszty bezpośrednie z lat 2008-2010 ponoszone przy produkcji pszenicy w wybranych gospodarstwach Unii Europejskiej w \$/ha

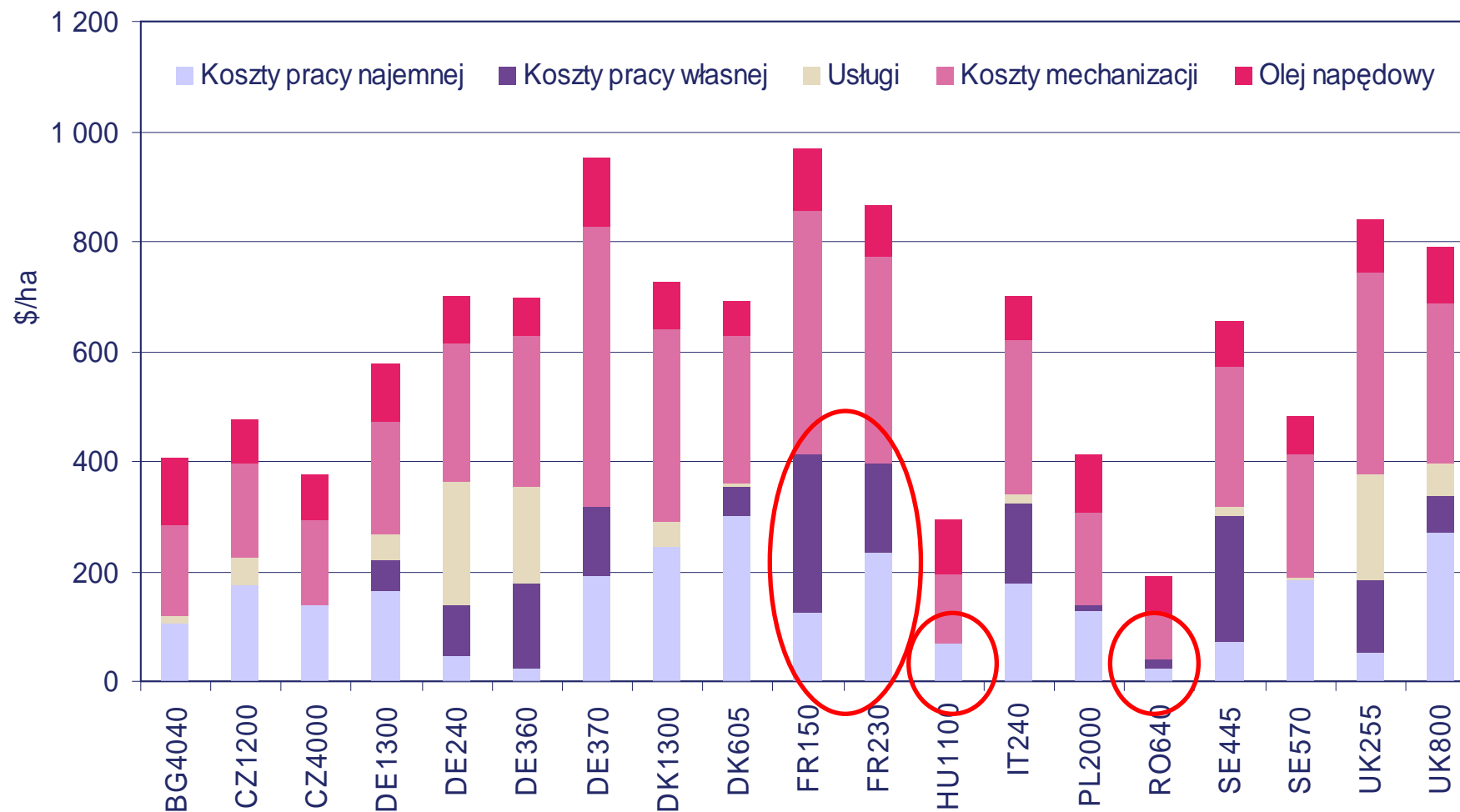

Inne koszty bezpośrednie np. koszt suszenia, nawodnień, ubezpieczeń upraw

Źródło: opracowanie własne na podstawie agri benchmark Cash Crop 2011

Wyniki

Średnie koszty operacyjne z lat 2008-2010 ponoszone przy produkcji pszenicy w wybranych gospodarstwach Unii Europejskiej w \$/ha

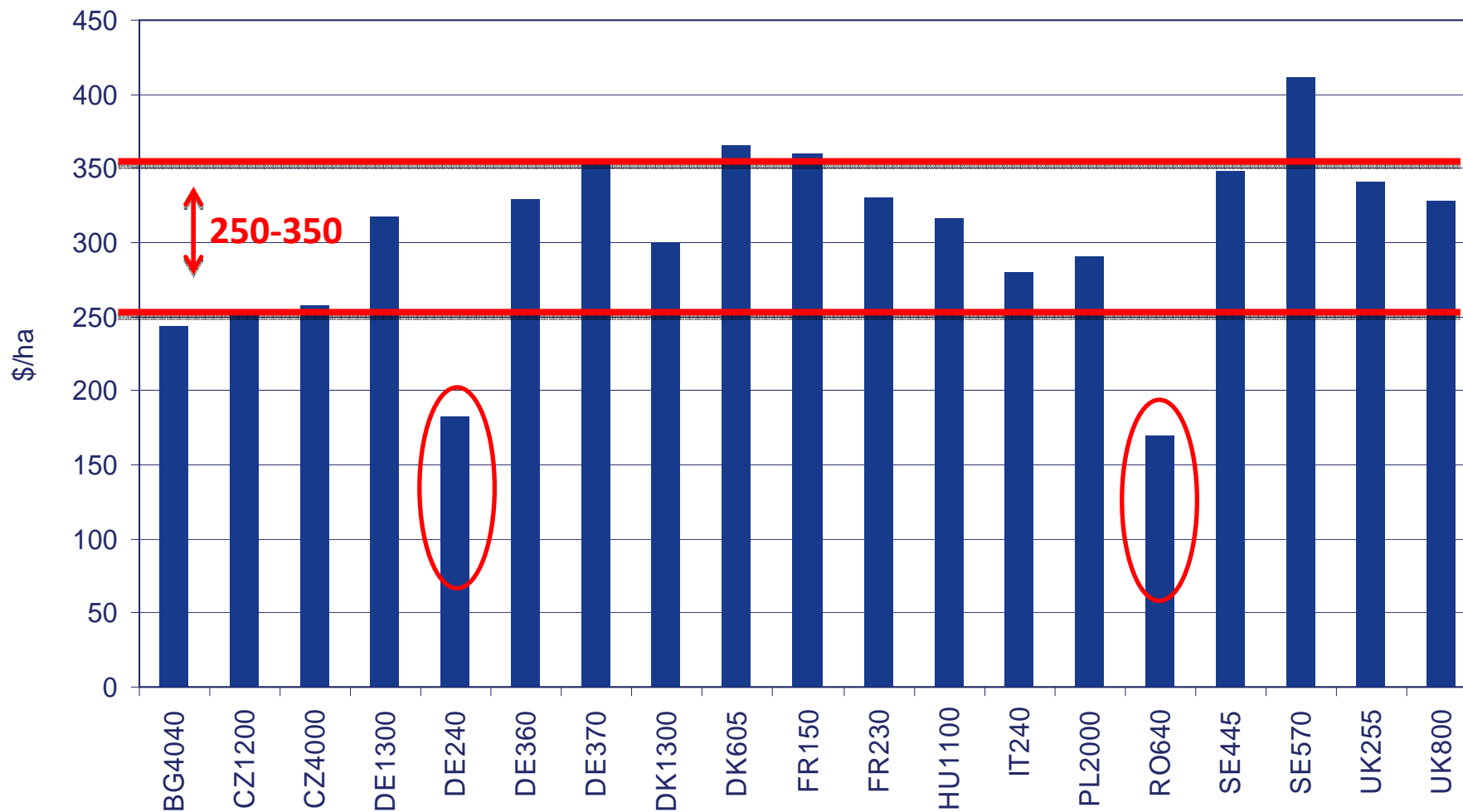
Koszty pracy własnej – szacowane są na podstawie kosztów alternatywnych dla pracy własnej

Koszty mechanizacji - stanowią odpisy amortyzacyjne, koszty napraw oraz odsetki od zaangażowanego kapitału

Źródło: opracowanie własne na podstawie agri benchmark Cash Crop 2011

Wyniki

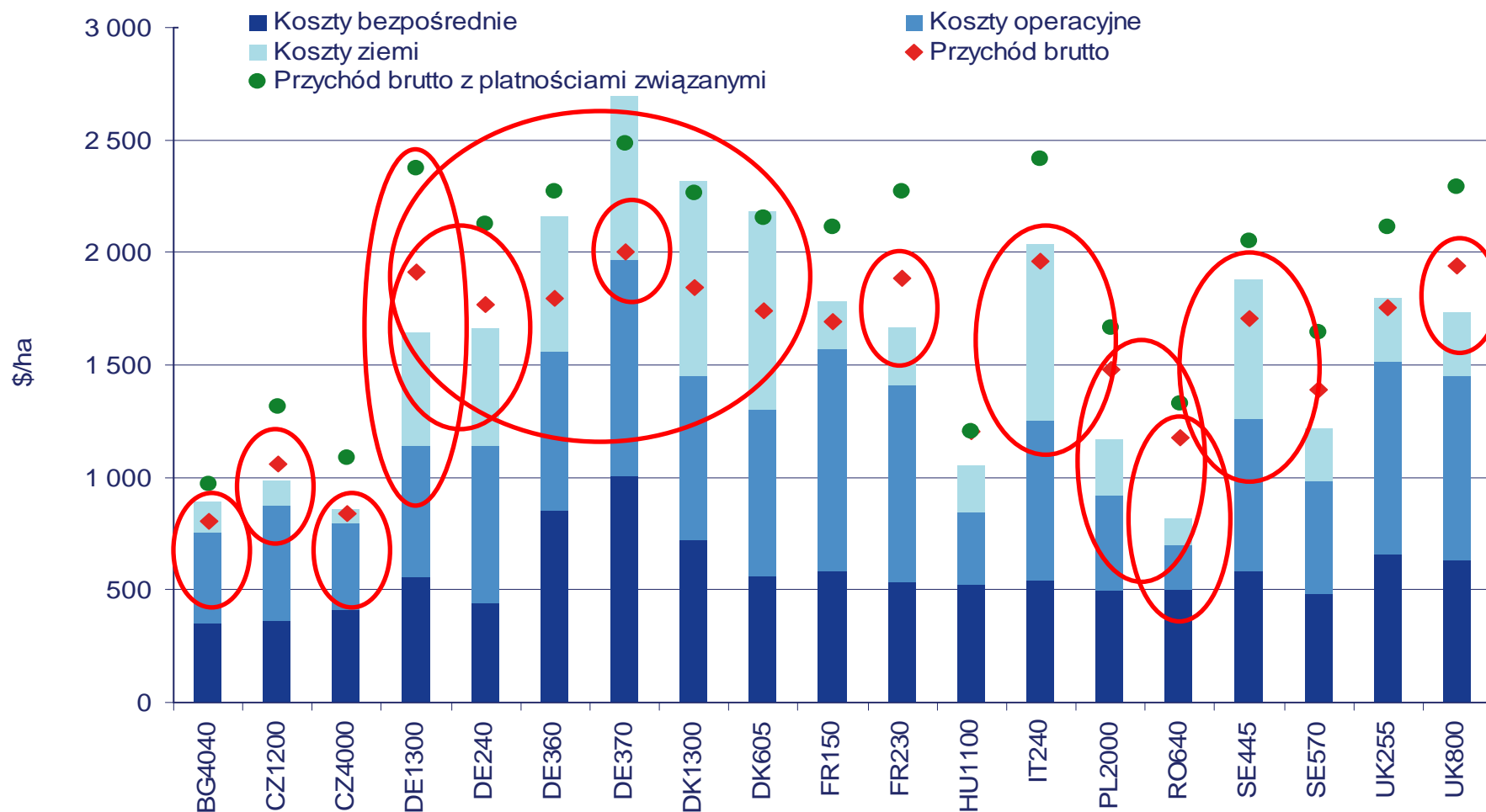
Średnie koszty energii z lat 2008-2010 ponoszone przy produkcji pszenicy w wybranych gospodarstwach Unii Europejskiej w \$/ha

Do kosztów energii zaliczono: koszt oleju napędowego, koszt suszenia i koszt nawozu azotowego

Wyniki

Średnie koszty i przychody brutto z lat 2008-2010 ponoszone przy produkcji pszenicy w wybranych gospodarstwach Unii Europejskiej w \$/ha

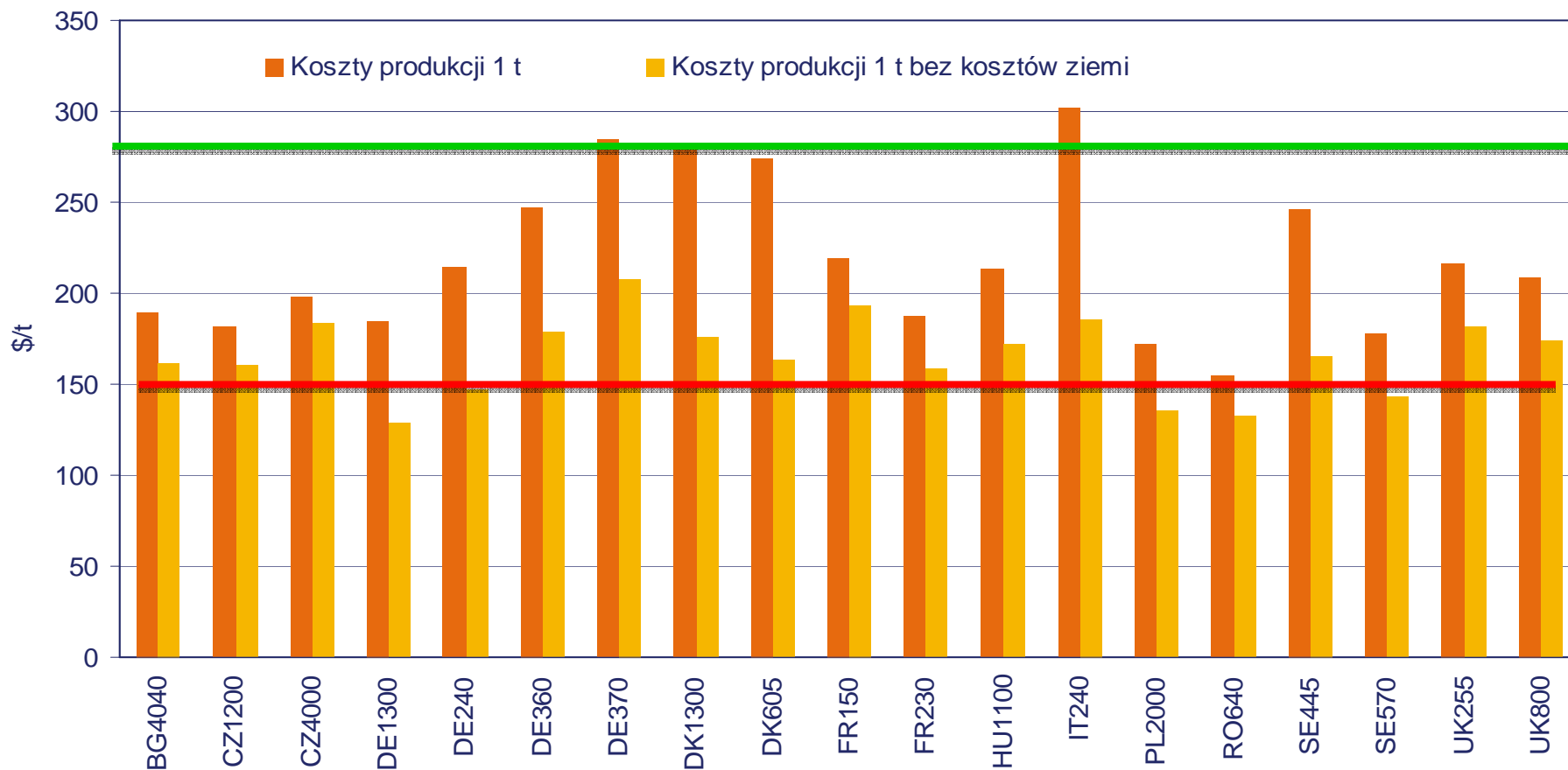

Koszty ziemi – stanowi sumę aktualnego czynszu dzierżawnego płaconego za grunt dzierżawiony i kosztów alternatywnych dla własnej ziemi

Przychód brutto - stanowi sprzedaż plus ewentualne płatności nie związane z produkcją

Wyniki

Średnie koszty bezpośrednie z lat 2008-2010 ponoszone przy produkcji pszenicy w wybranych gospodarstwach Unii Europejskiej w \$/ha

Podsumowanie - zestawienie analizowanych wielkości

Zakres badań	Rozpiętości badanych wielkości w analizowanych gospodarstwach
Plony pszenicy (t/ha)	1,2 - 9,0
Koszty bezpośrednie (\$/ha)	50 - 950
Koszty eksploatacyjne (\$/ha)	50 - 1000
Koszty ziemi (\$/ha)	15 - 900
Koszty energii (\$/ha)	40 - 400
Koszty całkowite (\$/ha)	130 - 2700
Koszt produkcji jednej tony pszenicy (\$/t)	70 - 300
Przychody brutto (\$/ha)	200 - 2000
Wynik finansowy z 1 ha (\$/ha)	-700 ; +360
Wynik finansowy z 1 t (\$/t)	-140 ; +55
Wynik finansowy z 1 ha bez k. ziemi (\$/ha)	-120 ; +770
Wynik finansowy z 1 t bez k. ziemi (\$/t)	-80 ; +100

Podsumowanie - porównanie dwóch gospodarstw

Zakres badań	KZ5386	DE370
Plony pszenicy (t/ha)	1,8	9,5
Koszty bezpośrednie (\$/ha)	50	1000
Koszty eksploatacyjne (\$/ha)	65	970
Koszty ziemi (\$/ha)	10	730
Przychody brutto (\$/ha)	200	2000
Wynik finansowy z 1 ha (\$/ha)	75	-700

Podsumowanie - porównanie dwóch gospodarstw

Zakres badań	AU4000	UA2500
Plony pszenicy (t/ha)	1,3	5,8
Koszty bezpośrednie (\$/ha)	179	418
Koszty eksploatacyjne (\$/ha)	136	222
Koszty ziemi (\$/ha)	83	45
Przychody brutto (\$/ha)	216	880
Wynik finansowy z 1 ha (\$/ha)	-182	200

Poziom stosowanych nakładów powinien być dostosowany do ryzyka produkcyjnego jak i również ryzyka rynkowego

Podsumowanie kosztów

1. W przypadku bezpośrednich kosztów produkcji:
 - we wszystkich analizowanych gospodarstwach w koszcie nawożenia dominowało nawożenie azotem,
 - wystąpiło duże zróżnicowanie ceny azotu zarówno w obrębie gospodarstw unijnych (0,7-1,5 \$/kg N) jak i w obrębie innych analizowanych gospodarstw (0,6-1,3 \$/kg N).
2. Wśród kosztów operacyjnych na uwagę zasługuje fakt, że we wszystkich analizowanych gospodarstwach koszty mechanizacji były relatywnie wysokie (poza gospodarstwami z Argentyny, które korzystały z usług).
3. Wstępowały duże zróżnicowanie pomiędzy kosztami ziemi zarówno w obrębie gospodarstw unijnych jak i pozostałej analizowanej grupie gospodarstw.

Konkurencyjność gospodarstwa z Unii Europejskiej

1. Zdecydowanie poprawiają dopłaty unijne.
2. Obniżają wyższe:
 - koszty materiału siewnego,
 - koszty ochrony roślin,
 - koszty pracy,
 - koszty mechanizacji,
 - koszty ziemi.
3. Zagrożona jest przez wysokie koszty zużycia energii w przypadku dalszego wzrostu cen energii.

Dziękuję za uwagę